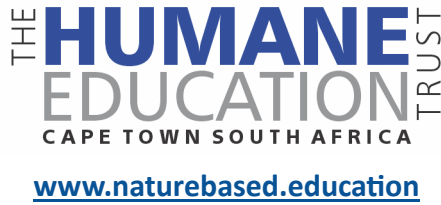

Ntja e ileng ya lahlehelwa ke boya ba yona

ka Pandora Alberts

Published by
The Humane Education Trust

ISBN 978-0-9869721-1-9

Illustrations: Pandora Alberts

The translation of this book into Sotho
made possible by World Animal Net.

©The Humane Education Trust

All rights reserved. No part of this publication may
be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted in any form
or by any means electronic, mechanical, photocopying, recording or
otherwise without the written permission of the publishers.

Kopana le metswalle

Tebogo o ne a rata ho bapala le metswalle ya hae, Siza le Shado. Ba ne ba tsamaya hohle tikolohong ya bona, ba bapala dipapadi le bana ba bang le ho ya Spaza shop ha ba ena la tjhelete. Ntja ya Tebogo, Lana e ne e atisa ho tsamaya le bona.

Ka tsatsi le leng Siza a re: “Tebogo, Lana e ingwaya haholo. Mohlomong e na le matsetse.” Boya ba Lana ba qala ho hlotheha.

Qalong bo ne bo sa hlothehe hahlolo, mona le mane, empa ha mpefala.

Tebogo

Siza

Shado

Mma ya Tebogo a reka poere ya matsetse lebenkeleng. “O e fapatse ka poire ena mme o hlatswe dikobo tsa yona,” ho rialo morekisi lebenkeleng. Tebogo le mmae ba etsa jwalo ka ha ba laetswe ke morekisi, empa Lana ya nna ya tswela pele ho ingwaya. Ntho e bohloko ka ho fetisisa, batho ba qala ho sheba Lana mme ba tsheha.

“Shebang ntja ya Tebogo!” ba hweshetsa. “Tebogo, Ntja ya hao e tsotse!”

Ka nako ena, Lana e ne e se e batla e hlothehile boholo ba boya ba yona. E ne e se e se mahlalahlaha jwalo ka pele. Tebogo o ile a utlwela Lana bohloko. Mariha a ya kena mme ke mona ha ena boya bo tla e futhumatsa.

Ausi wa Tebogo, Sindi, o ne a le kholetjeng. Ka Labohlano le leng a tla hae a nkile sephuthelwana sa pampiri e sootho.

“Ke tshwaretse Lana mpho,” ho rialo Sindi. “E lohilwe ke nna.”

Tebogo a bula sephuthelwana. Ka hare e ne e le jesi e metsero!

“Haau!” ho kgotsa Tebogo. “Ke ne ke sa tsebe hore le dintja di ka apara diaparo.”

A apesa Lana jesi hona hoo. Ha Siza le Shado ba bona Lana e apere jesi ba keketeha. Tebogo a halefa mme a tloha ho bona a itsamaela a le mong.

“Ke eng se qabolang?” a nahana ka ho saralwa.
“Mohlomong ha e hlile ha se metswalle ya ka.”

Bosiung boo Lana ya ingwaya ka hara jesi ya yona hoo, e
itseng ha bosiu bo esa jesi ya be e tabohile. Tebogo o ile
a lokela ho lokolla ulu e neng e tshwasehile marong a
yona. Ho ne ho se letho le neng le shebahala le ka thusa
Lana. Empa mme o ne a ena le leano.

“Isang Lana tlelenikeng ya diphoofolo mme le bone hore
na ba ke ke ba e thusa,” a rialo. Tleleniki ya diphoofolo e
ne e bulwa ka Laboraro feela. Tebogo a fasa Lana ka
thapo mme a ema moleng le batho ba bang ba bangata
le diruuwa tsa bona.

Ngakeng ya diphoofolo

Ha ngaka ya diphoofolo e bona Lana, ya re: “Aaa! boemo bo hlobaetsang ba lekgwekgwe. E boetse ena le matsetse le mekgasa!”

A nka Lana a e beha tafoleng. A fefa sekgwakgwa letla-long la Lana mme a e enta. Lana ya lla hanyane, empa ya se ke ya leka ho loma ngaka ya diphoofolo.

“Ntja e lokileng, Lana,” ho rialo ngaka. “Seo se tla qala ho fodisa letlalo la hao.”

Mme a kenya Lana ka bateng e kgolo e tletseng metsi a nang le moriana o kgethehileng.

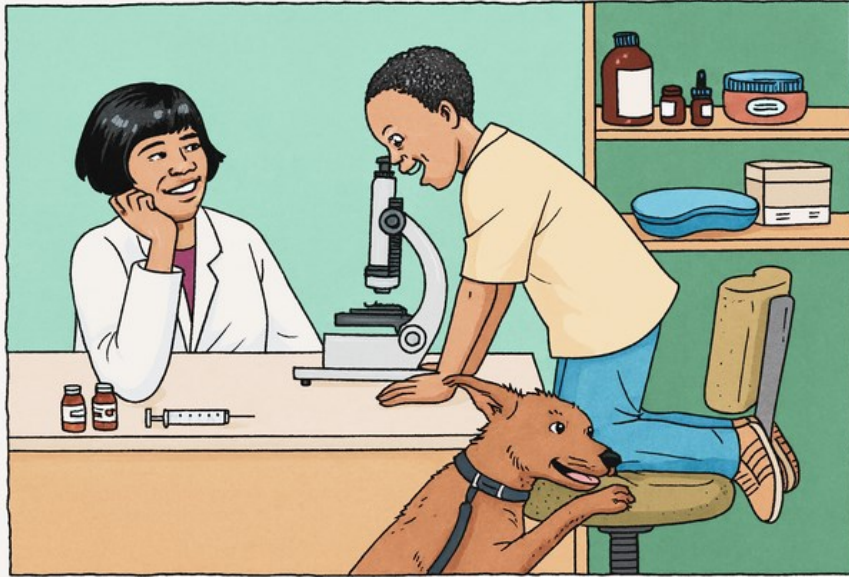

Lana e ne e sa thabele ho ba ka bateng empa ngaka ya e hlatswa hohle, le sefahleho le ditsebe, ho bolaya matsetse le mekgasa e neng e e tshwenya.

“Jwale ke batla hore o tlise Lana beke e nngwe le e nngwe hore e tlo entwa ho fihlela boya ba yona bo metse hape,” ngaka ya bolella Tebogo. “Ka kopo hlatswa dikobo tsa yona le tsona beke le beke.”

A rialo. Ngaka ya bontsha Tebogo ntho e makatsang. A supa sesebediswa se bitswang maekrosexhope. Ngaka ya beha sekgwakgwa se fefilweng ho Lana hodima kgalase tlasa maekrosexhope. A laela Tebogo ho sheba lesobeng leo ho shejwang ho lona.

“Aaah!” ho kgotsa Tebogo, “Ke bona ntho tse tshosang tse mathang.”

“Dikgofa tseo di nyane haholo hore motho a ka di bona ka leihlo feela empa tlasa maekrosekhope di ba kgolo haholo,” ho rialo ngaka. “Di ne di ja letlalo la yona mme di etsa lekgwekgwe. Ke ka hona e neng e ingwaya”.

Lana e boela e eba le boya

Ka nako e sa fediseng pelo, boya ba Lana ba boela ba hola. Mma Tebogo o ne a tshela kgabana e nyane ya ole e phehang dijong tsa Lana e le ho etsa hore boya ba yona bo be bonolo.

Bohareng ba mariha e ne e le ntle mme boya ba yona bo phophoma. Ha ba boela tlelinikeng, ngaka ya re ho Tebogo: “Lana e fodile. O e hlokometse hantle.”

Lana e ne e thabile e boetse e le ntja e bapalang. E ne e se e sa ingwae. E ne e bapala le Tebogo, Siza le Shado hape tikolohong. Tebogo a nahana ho ithuta ka thata e le hore ha a hola e tle e be ngaka ya diphoofolo mme a phekole diphoofolo tse kulang.

Ha selemo se thwasa ha etsahala ntho tse thabisang. Ho ne ho ena le dipontsho tsa dintja sekolong se phahameng. Tebogo a kama boya ba Lana ho fihlela bo benya. Ho ne ho ena le dintja tse mashome a mabedi dipontshong. Tse ding di ne di etsa dipapadi tse sa tlwaelehang. Tse ding di ne di le kgolo haholo mme tse ding di ne di le nyane.

Tebogo a potoloha sedikadikwe sa baahlodi le Lana a e tlamme ka thapo. Le bana ba bang ba etsa jwalo feela. Baahlodi ba ne ba sheba dintja mme ba ngola dibukeng tsa bona.

Qetellong, ha fanwa ka dikgau. “Moputso wa ntja e boya bo botle ho feta tse ding,” ho rialo moahlodi, “O hapilwe ke Lana!”

Batho bohle ba etsa ditlatse mme ba opa diatla le ho letsa melodi.

Ka motlotlo, Tebogo a hula Lana ho ya ho baahlodi ho fumana mokgabiso le mokotla o moholo wa dijo tsa dintjha. Lana e ne e tsoka mohatla. E ne e tseba hore e boheha haholo.

Ntho e latelang e thabisang e bile ho fanwa ha dikgau tsa sekolo. Tebogo o ne a itlhomme pele dithutong tsa Mathematics le Natural Science. O ne a tseba jwale hore ka ho sebetsa ka thata, toro ya hae ya ho bangaka ya di-phoofolo e tla phethahala.

“Lana, bophelo bo monate,” a rialo, a pholla hlooho ya motswalle wa hae wa sebele. Lana ya dula e bontsha thabo. E ne e se e tseba seo.

*Buka ena e kgothaletsa kutlwelobohloko, toka le hlomphe bophelong,
ka dingolwa. Dipale tsena di loketse bana ba poremari.
Di ka sebediswa bakeng sa puo ya lapeng kapa ya bobedi ho latela
boemo boo baithuti ba leng ho bona ba ho bala.*

THE **HUMANE** TRUST
EDUCATION
CAPE TOWN SOUTH AFRICA

NatureBased
EDUCATION
A DIVISION OF THE HUMANE EDUCATION TRUST